

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 21CoR/1/2017  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116887943  
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2018  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116887943.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcov: 1. Y. T. S., nar. XX.X.XXXX, bytom L., J. XXXX/X, 2. Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., J. XXXX/X, zastúpení Mgr. Ivanom Chvostekom, advokátom, so sídlom v Humennom, Štefánikova 17, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, o zrušenie rozhodcovských rozsudkov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 20.10.2016, č. k. 16Cr/1/2016 -81 takto

### rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok.

II. Žalobcovia v 1. a 2. rade majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému.

### odôvodnenie:

Obsah napadnutého rozhodnutia

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) zrušil rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter, sp. zn. RK-PC-2074/15-MK zo dňa 16.3.2016, rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter, sp. zn. RK-PC-2061/15-MK zo dňa 16.3.2016, rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter, sp. zn. RK-PC-2075/15-MK zo dňa 16.3.2016 a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 52 ods. 1, § 53 ods. 1 a 5, § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, § 40 ods. 1 a § 41 ods. 1 č. 244/2002 Z.z o rozhodcovskom konaní.

3. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie uzatvoril, že nemá dôvod odkloniť sa od rozhodnutí troch rôznych krajských súdov (KS v Prešove sp. zn. 1CoE/33/2014 dňa 29.5.2014, KS v Trenčíne sp. zn. 8CoE/157/2014 dňa 17.6.2014 a KS v Košiciach sp.zn. 3CoE/55/2014 dňa 30.4.2014), s ktorými sa argumentačne stotožňuje. Podľa názoru súdu prvej inštancie v danom prípade napriek tomu, že rozhodcovská zmluva mala povahu samostatnej zmluvy, nešlo o rozhodcovskú zmluvu individuálne dojednanú, pretože bola vopred pripravená dodávateľom bez toho, aby spotrebiteľ mal možnosť do jej textu akýmkoľvek spôsobom dosiahnuť. Podpisom tejto zmluvy sa teda, či už z nevedomosti, alebo z hľadiska nutnosti získať peňažné prostriedky, spotrebiteľ vzdal práva na konanie pred všeobecným súdom v prípade, ak iniciátorom konania bude dodávateľ. V drvivej väčšine prípadov je týmto iniciátorom práve dodávateľ. Mal za to, že takáto rozhodcovská zmluva je neprijateľnou podmienkou a napriek tomu, že výsledok rozhodcovského konania je ničotným právnym aktom, treba ho z hľadiska procesného

vyssloviť formou zrušenia v úvode odôvodnenia citovaných rozhodcovských rozsudkov. Dodal, že vzhľadom na to, že v prejednávanej veci vo svojej podstate rozhodcovská doložka nemala formu zmluvnej podmienky (ako podmienky inkorporovanej v inej zmluve), ale mala formu samostatnej zmluvy, nevyslovoval súd jej neprijateľnosť, ale jej neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 Civilného sporového poriadku. Žalobcovia boli v konaní plne úspešní, preto neúspešnému žalovanému súd uložil povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

#### Obsah odvolania a vyjadrenia k odvolaniu

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy žiadnu skutočnosť vyplývajúcu z obsahu rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu, a teda jeho skutkové závery sú predčasné a neúplné. Závery súdu prvej inštancie nezodpovedajú vykonaným dôkazom. Z rozhodcovskej zmluvy vyplývajú skutočnosti podstatné pre konanie, a to že ide o listinu označenú ako „Rozhodcovská zmluva“, pričom táto obsahuje vysvetlenie, čo je dôsledkom jej uzavretia, že jej uzavretie nie je povinné, a teda ani predpokladom pre získanie úveru a rovnako obsahuje poučenie o možnosti odstúpenia od nej. Posúdenie súdu, že za individuálne dohodnutú podmienku sa nepovažuje, ak je táto podmienka predformulovaná, pričom spotrebiteľ ju má možnosť len odmietnuť alebo prijať bez toho, aby mohol zmeniť jej obsah, je zjednodušené a nezohľadňuje základný znak zmluvného práva, t. j. návrh na uzavretie zmluvy predkladá jedna strana. Je preto pochopiteľné, že formuláciu rozhodcovskej zmluvy pripraví dodávateľ. Je nezistiteľné, čo žalobcom bránilo si rozhodcovskú zmluvu preštudovať pri jej uzavretí alebo následne po jej uzavretí. V konaní nebolo tvrdené a ani preukázané, že by žalobcovia nemohli od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť v lehote 14 dní od jej uzavretia. Z rozsudku ani nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie zaoberal obsahom rozhodcovskej zmluvy, najmä ustanovením článku 2 alebo článku 7, ktoré výslovne hovoria o tom, že k uzavretiu zmluvy nemusí ani prísť alebo spotrebiteľ od nej môže odstúpiť v lehote 14 dní od uzavretia. Žalovaný hneď v úvode rozhodcovskej zmluvy uviedol, že uzavretie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzavretia zmluvy o úvere a teda poskytnutia úveru. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje na to, že pokiaľ veriteľ na základe rozhodcovskej zmluvy uplatní ako prvý svoje nároky v rozhodcovskom konaní a v dôsledku toho spotrebiteľ sa musí podriadiť rozhodcovskému súdu, potom je to nepresné a po právnej stránke nesprávne. Názor súdu prvej inštancie je nesprávny z dvoch dôvodov. Súd prvej inštancie neplatnosť rozhodcovskej zmluvy hodnotí na základe skutočnosti, ktorá nastáva po jej uzavretí, a to momentom podania žaloby rozhodcovskému súdu v rozhodcovskom konaní. Keďže neprijateľnosť znamená absolútnu neplatnosť právneho úkonu, je neprípustné, aby dôvod tejto neplatnosti nastával s okolnosťou, ktorá v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy je neistá. Začatie rozhodcovského konania objektívne nemôže byť dôvodom neplatnosti a neprijateľnosti. Úprava v zákone č. 335/2004 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní výslovne počíta s tým, že rozhodcovské konanie voči spotrebiteľovi začne aj na základe žaloby dodávateľa. Namietal taktiež postup súdu pri výbere „vhodných“ rozhodnutí krajských súdov, z pohľadu rozhodnutia súdu. Poukázal preto na rozhodnutia krajských súdov, ktoré posúdil rozhodcovskú zmluvu ako platnú (KS v Banskej Bystrici, sp.zn. 17Co/9191/2015, KS v Bratislave, sp. zn. 21CoE/211/2016, KS v Prešove, sp.zn. 13Co/111/2014, KS v Žiline, sp. zn. 8CoE/4/2014). Na základe uvedeného napadal postup súdu ako nepreskúmateľný, pretože nie je známe akým spôsobom vyberal ako podklad pre svoje rozhodnutia s pomedzi krajských súdov a na základe čoho uprednostnil rozhodnutia zneplatňujúce rozhodcovskú zmluvu pred tými, ktoré ju zachovávajú v platnosti. Navrhol aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadanom rozsahu, žalobu zamietol a uložil žalobcom povinnosť nahradiť trovy konania.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia, ktorí zdierali názor súdu prvej inštancie, že dojednanie riešenia sporov rozhodcovským súdom prostredníctvom rozhodcovskej zmluvy a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojom dôsledku, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, smernice 93/13/EHS a Zákona o spotrebiteľských úveroch. Pri rozhodovaní v rozhodcovskom konaní boli porušené všeobecné záväzne právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, teda boli dôvody pre zrušenie rozhodcovských rozsudkov. V zmysle § 45 ods. 1 písm. i), j) zákona č. 335/2015 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní Zároveň poukázali, že predmetné zmluvy o revolvingovom úvere neobsahujú podstatnú náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch, rozdielne údaje o predpokladanej RPMN

v bodoch 5. a 6. v zmluvách o revolvingovom úvere. V tom tomto prípade je preto potrebné považovať poskytnuté úvery za bezúročné a bezodplatné. Navrhli zamietnuť odvolanie žalovanej, potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len „C.s.p.“) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 C.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny. (§ 387 ods.1 C.s.p.).

8. Odvolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia, o ktorý omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

9. Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom, alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

10. Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

12. Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Podľa ustanovenia § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

14. Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

15. Podľa ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia a žalovaný uzavreli dňa 04.03.2013 Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300057278. Zároveň toho istého dňa žalobcovia a žalovaný uzavreli Rozhodcovskú zmluvu č. 8300057278. Na základe uvedenej rozhodcovskej zmluvy Stály rozhodcovský súd Victoria Arbiter, zriadeným záujmovým združením právnických osôb Združenie zriaďovateľov Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. RK-PC-2074/15-MK zo dňa 16.03.2016. Dňa 30.11.2011 žalobcovia a žalovaný uzatvorili Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300045948 . Zároveň toho istého dňa žalobcovia a žalovaný uzavreli Rozhodcovskú zmluvu č. 8300045948. Na základe uvedenej rozhodcovskej zmluvy Stály rozhodcovský súd Victoria Arbiter, zriadeným záujmovým združením právnických osôb Združenie zriaďovateľov Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. RK-PC-2061/15-MK zo dňa 16.03.2016. Dňa 04.03.2013 žalobcovia a žalovaný uzatvorili Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300057279. Zároveň toho istého

dňa žalobcovia a žalovaný uzavreli Rozhodcovskú zmluvu č. 8300057279. Na základe uvedenej rozhodcovskej zmluvy Stály rozhodcovský súd Victoria Arbiter, zriadeným záujmovým združením právnických osôb Združenie zriaďovateľov Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. RK-PC-2075/15-MK zo dňa 16.03.2016.

17. Aj keď súd prvej inštancie uviedol nesprávne číslo zákona o rozhodcovskom konaní, keď namiesto zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní uviedol predchádzajúci právny predpis, a to zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je jeho rozhodnutie vecne správne.

18. V danom prípade mal súd prvej inštancie aplikovať už zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účinný od 01.01.2015, avšak k uvedenému je potrebné poukázať na skutočnosť, že tak Zákon o rozhodcovskom konaní ako aj Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní zakladajú totožné dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ide o totožné dôvody uvedené v ustanovení § 40 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a v ustanovení § 45 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pričom v zmysle ustanovenia § 73 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukazuje na základný zmysel a účel odvolania, ktorým je dosiahnuť preskúmanie rozhodnutia vtedy, keď to zákon umožňuje a v prípade, že v procese jeho preskúmania sa zistia zákonom stanovené dôvody pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, dosiahnuť tiež zrušenie rozhodnutia, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok. Zrušenie rozhodnutia napadnutého odvolaním nesmie byť však nikdy samoúčelné a vždy musí viesť k vytvoreniu stavu, v ktorom bude možné odstrániť nesprávnosť procesného alebo hmotnoprávneho charakteru, ktorá bola dôvodom pre kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu a nahradiť zrušené (nesprávne, nezákonné) rozhodnutie novým, zodpovedajúcim zákonu. Pokiaľ je však už pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia zrejmé, že (napríklad v dôsledku zmeny v právnom poriadku, ku ktorej medzičasom došlo) bude súd, ktorému sa vec po zrušení jeho rozhodnutia má vrátiť na ďalšie konanie, musieť rozhodnúť rovnako ako v zrušovanom rozhodnutí, lebo iné rozhodnutie mu platný právny stav ani neumožní (t.j. ak súd po vrátení veci nebude môcť postupovať alebo rozhodnúť inak, ako pred zrušením jeho rozhodnutia), nemá kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu opodstatnenie. V prejednávanej veci je zrejmé, že ak by odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok súde prvej inštancie z dôvodu, že súd prvej inštancie miesto zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v odôvodnení rozhodnutia uviedol predchádzajúci zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a vec mu len z tohto dôvodu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, musel by prvoinštančný postupovať podľa ustanovenia § 45 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a bol by povinný skúmať, či sú tu dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Vzhľadom na právnu úpravu ustanovenia § 45 zák. č. 335/2014 Z. z. a ustanovenia § 40 ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 Z. z. je zrejmé, že podľa oboch zákonných predpisov sú dané dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku a súdu prvej inštancie, vzhľadom na vyslovenie správneho záveru, že rozhodcovská zmluva, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok je neplatná, by neostalo nič iné, než rozhodnúť tak, ako rozhodol v napadnutom rozsudku. Aplikácia nesprávneho zákona v danom prípade nemá za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3MCdo/14/2014).

19. Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je otázka, či Rozhodcovské zmluvy č. 8300045948 zo dňa 30.11.2013, č. 8300057278 zo dňa 04.03.2013 a 8300057279 zo dňa 04.03.2013, na základe ktorých rozhodcovský súd založil svoju právomoc na vydanie rozhodcovských rozsudkov, sú platné.

20. V zmluvách sa účastníci vzájomne dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti, alebo nároky medzi zmluvnými stranami, vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o revolvingovom úvere, s porušením ukončením, či neplatnosťou Zmluvy o revolvingovom úvere budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov, podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovák arbitration court, s.r.o., so sídlom Križna 56, Bratislava a Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria Legal arbiter, s.r.o., so sídlom Zvolenská cesta 37, Banská Bystrica.

21. Podľa dojednaných Rozhodcovských zmlúv, spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní, avšak výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na navrhovateľovi. Ak jedna z alternatív riešenia sporov

spočíva na navrhovateľovi, spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto Rozhodcovskej zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ je nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.

22. Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je svojim obsahom najbližšie problémovej Rozhodcovskej zmluve. Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa. Ak by dodávateľ inicioval konanie na rozhodcovskom súde, je klauzula neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil, alebo odsunul. Spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ale ak sa tak rozhodne, aj v civilnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle citovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú. Pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy.

23. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva - pre neho transparentný štátny súd. Odvolací súd pritom nepochybuje o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednávanie nedávalo zmysel. Je na úvahu, či spotrebiteľa by napadla myšlienka namietať neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy. Tu je nutné objektívne posúdenie rozhodcovskej zmluvy a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu a v tomto zmysle ani jeho aktivita. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) a je povinnosťou nielen súdu, ale rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodiť všetky právne dôsledky, a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

24. Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach je treba zvoliť osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť predkladanej zmluve sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení ani vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera.

25. Evidentne je možné konštatovať, že ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly a je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane žalovaného je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ - navrhovateľ si individuálne vyjednal rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovských zmlúv. Nie žalobca má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaniu, ale žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si žalobca individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal aj podmienky arbitráže. Žalovaný si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nesplnil. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. (porov. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/11/2017 zo dňa 19.10.2017).

26. Rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy žiadne podstatné informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú. Dôkazom opaku nie sú ani články 2,3 a 5 rozhodcovskej zmluvy. V článku 2 sa nachádza len vyhlásenie veriteľa o tom, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom, pričom dlžník nemá povinnosť prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa. Článok 3 obsahuje jedine poučenie dlžníka o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy a to tak, že dôsledkom uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy je možnosť

riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú veriteľ a dlžník uzatvoria, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o revolvingovom úvere v rozhodcovskom konaní. Zároveň v tomto článku je spomenutá aj možnosť riešenia sporov v súdnom konaní s tým, že výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Obdobným spôsobom ako článok 3 upravuje riešenie sporov aj článok 5 rozhodcovskej zmluvy. Aké sú aspoň základné rozdielnosti súdneho a rozhodcovského konania z týchto článkov vôbec nevyplýva. Oprávnený sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôže zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahov so strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa respektíve jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

27. Pokiaľ oprávnený v podanom odvolaní tvrdil, že žalobcovia mali možnosť od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť, uvedené svedčí skôr o tom, že oprávnený sa spoliehal na nečinnosť spotrebiteľa, ktorý takýto úkon neučiní. Súdny takémuto konaniu oprávneného nemôžu poskytnúť ochranu, lebo je v rozpore s účelom a cieľom smernice Rady 93/13/EHS, ktorý sleduje čo najúčinnejšiu ochranu práv spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany. Navyše odvolací súd uvádza, že od zmluvy možno odstúpiť len v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Ak je zmluva od začiatku neplatná, nie sú splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Totožný právny názor vyplýva napr. z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 111/2008 zo dňa 30.06.2009, z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 48/2010 zo dňa 29.02.2012.

28. Keďže odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku ustálil, že k zrušeniu rozhodcovských rozsudkov došlo z dôvodu ich neplatnosti, ďalšie námietky žalovaného týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci, považoval za bezpredmetné a preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 C.s.p., v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).